

Beszámoló az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság júliusi üléséről

NAT/719: A környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagok

(COM(2018) 144 final)

A környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagok (a továbbiakban: POP-ok) olyan vegyi anyagok, melyek tartósan megmaradnak a környezetben, a táplálékláncon keresztül biológiailag felhalmozódnak, és veszélyt jelentenek az emberi egészségre és a környezetre nézve.

Az Európai Bizottság szerint szükség van néhány technikai és adminisztratív módosításra és frissítésre, többek között az alapul szolgáló jogszabályokat és egyezményeket, az uniós ügynökségek bevonását és a végrehajtási gyakorlatokat illetően, de a jelenlegi jogszabályokkal összefüggésben sok más módosítás is célszerűvé vált. Az EGSZB emlékeztet arra, hogy az Európai Unióban már megszűnt a POP-ok többségének forgalomba hozatala és felhasználása. Mivel azonban a POP-ok rendkívül veszélyesek az emberekre és a környezetre nézve, be kell tiltani az ilyen anyagok gyártását, és ez alól csak különleges alkalmazások számára szabad mentességet biztosítani. Az EGSZB ezért arra ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy az elővigyázatossági megközelítéssel és a környezetről és a fejlődésről szóló riói nyilatkozattal összhangban dolgozzon ki szigorúbb ellenőrző intézkedéseket.

Az EGSZB szorgalmazza, hogy az EU vállaljon globális vezető szerepet a POP-ok elleni küzdelemben. Az uniós fellépés középpontjába a POP-ok nyomon követésére és ellenőrzésére vonatkozó nemzeti stratégiák és jogszabályok összehangolását kell állítani. Az EGSZB különösen fontosnak tartja, hogy az EU

a két- és többoldalú kereskedelmi megállapodásokban mozdítsa elő a fenntarthatóságot és a POP-okra vonatkozó rendelkezések érvényesítését. Az EGSZB támogatja, hogy szervezzenek széles körű uniós kampányt a POP-okkal kapcsolatos tudatosság növelésére. Az EGSZB úgy véli, hogy egy POP-okról szóló nyílt adatbank hasznos eszköz lehet a vállalkozások és a fogyasztók számára. Az EGSZB megjegyzi, hogy a POP-okkal kapcsolatos képzéseknek kötelezőeknek és elérhetőeknek kell lenniük minden olyan európai munkavállaló számára, akinek a munkája közvetlenül vagy közvetetten ezekhez az anyagokhoz kapcsolódik.

EC0/455 Közösségi és személyközi (P2P) finanszírozás A közösségi finanszírozás a finanszírozási ranglétra egyre fontosabb részévé válik az induló és korai szakaszban lévő vállalkozások számára, amelyeket általában a család, barátok vagy saját pénzeszközök finanszíroznak a későbbi fejlődési szakaszokig, ahol már a kockázati tőke vagy akár a magántőkealapok is kezdik kivenni a részüket. A közösségi finanszírozás ezért alternatívát kínál a fedezetlen banki hitelezésre, amely jelenleg a kkv-k külső finanszírozásának fő forrása, különösen a tevékenység kezdeti időszakában.

Javaslat:

- uniós címkét hoz létre a befektetés- és hitelnyújtás-alapú közösségi finanszírozási platformok számára, amely lehetővé teszi a határokon átnyúló tevékenységet és arányos módon igyekszik kezelni a kockázatokat;
- meg kívánja könnyíteni a közösségi finanszírozási szolgáltatások elterjedését a belső piacon, így javítva a vállalkozók, az induló vállalkozások, a növekedő vállalkozások és általában a kkv-k számára a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférést;
- arra is törekszik, hogy a befektetőket a közösségi finanszírozásra vonatkozó szükséges információkkal is felruházza, beleértve a mögöttes kockázatokra vonatkozó információkat;

- előírja a közösségi finanszírozási szolgáltatók számára, hogy rendelkezzenek a kockázatok bekövetkezési valószínűségének csökkentéséhez szükséges biztosítékokkal.

Az EGSZB örvendetesnek tartja, hogy a kis, fiatal és innovatív vállalkozások finanszírozása kellő figyelmet kap. A finanszírozási ranglétrájuk részeként a közösségi finanszírozás számukra igen fontos szerepet játszik, különösen abban a pillanatban, amikor a vállalkozás beindításának szakaszából a terjeszkedési szakaszba lépnek át, és a hagyományos finanszírozási lehetőségek nem feltétlenül jelentenek kézenfekvő megoldást.

Az EGSZB üdvözli a közösségi finanszírozási tevékenységekhez és piacokhoz kötődő kockázati tényezőkre fordított figyelmet, ugyanakkor úgy véli, hogy – legalábbis kezdetben – még több figyelmet kell fordítani ezekre a kockázati tényezőkre annak érdekében, hogy még inkább fel lehessen őket tárni, illetve lehetőség szerint korlátozni. Ez többek között az alábbi területeket érinti:

Az EGSZB úgy véli, hogy a közösségi finanszírozási platformokon létrejött specifikus projektekre vonatkozó kockázatok túlzott mértékben a piacokra és a befektetőkre hárulnak. Az EGSZB szerint megfelelő intézkedésekre van szükség az összes – pénzügyi vagy nem pénzügyi jellegű – kockázat hatékonyabb feltárása vagy csökkentése céljából. Végső soron a befektetők hatékonyabb védelmének biztosításáról van szó.

Az EGSZB mindenesetre fontosnak tartja azt, hogy a kormányok és a felügyeletek nemzeti és európai szinten folyamatos és tartós párbeszédet folytassanak, és együttműködjenek az EU-n belüli további harmonizáció és integráció, valamint a jelenlegi javaslatok sikerességének érdekében.

Az EGSZB továbbá úgy véli, hogy a pénzmosás és a terrorizmus

finanszírozása elleni küzdelem kapcsán bővíteni és szigorítani kell azon rendelkezéseket, amelyekkel a közösségi finanszírozási platformok számára ezeket a szabályokat előírják.

TEN/661: A közlekedés szerepe a fenntartható fejlesztési célok teljesítésében – mit jelent ez az uniós szakpolitikai döntéshozatal szempontjából? (saját kezdemény)

A közlekedés számos fenntartható fejlesztési cél elérése szempontjából rendkívül fontos. Jelentős mértékben hozzájárul a gazdasági fejlődéssel, az iparral és a kkv-kkal, valamint a kereskedelemmel és beruházással kapcsolatos fenntartható fejlesztési célok teljesítéséhez. Következésképpen a foglalkoztatás és a jóllét elősegítésére, valamint az egyenlőtlenségek és a kirekesztés csökkentésére irányuló fenntartható fejlesztési célok elérését is elősegíti. A közlekedés ugyanakkor több kihívást is jelent a fenntartható fejlesztési célok tekintetében: mérsékelni kell éghajlati és környezeti hatását, javítani kell a közlekedési rendszereket és a közlekedésbiztonságot, továbbá kezelni kell a munkahelyekkel és a tisztességes munkával kapcsolatos aggályokat.

Az EGSZB kéri az Európai Bizottságot, hogy készítsen egy új integrált szakpolitikai keretet a közlekedéspolitika új generációjához. Azt is kéri az Európai Bizottságtól, hogy alaposan értékelje a fenntartható fejlesztési célok mutatóit a közlekedés szempontjából, és segítse elő releváns mutatók kidolgozását, melyek reális és informatív képet adnak a fejlődésről, valamint összhangban vannak az integrált megközelítéssel.

Az uniós döntéshozatalnak kedvező feltételeket kell biztosítania a közlekedés számára, hogy az kielégíthesse az emberek és a vállalkozások mobilitási igényeit. Ehhez, a fenntartható fejlesztési céloknak megfelelően, jelentős beruházásokra van szükség a megfelelő infrastruktúra, az

innováció és a jól működő közlekedési rendszerek, többek között a közösségi közlekedés terén. A digitalizáció és a robotizáció ugyanakkor a lehetőségek és a kihívások megfelelő kezelését teszik szükségessé. Mivel a közlekedés a társadalom egészét érinti, a közlekedéspolitika összeállításába és végrehajtásába feltétlenül be kell vonni a civil társadalmat.

NAT/733: Az ivóvízről szóló irányelv (COM(2017) 753 final)

Az ivóvíz állt a „Right2Water” („A víz közjó, nem árucikk!”) elnevezésű első európai polgári kezdeményezés középpontjában; a kezdeményezésre, amelynek keretében több mint 1,8 millió aláírást gyűjtöttek, az Európai Bizottság pozitívan reagált. Válaszában az Európai Bizottság felkérte a tagállamokat, hogy tegyenek meg mindent annak biztosítása érdekében, hogy mindenki számára hozzáférhető legyen a vízellátás minimális szintje.

- Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) üdvözli az ivóvízről szóló irányelv aktualizálására vonatkozó európai bizottsági javaslatot, és nagyrészt egyetért e javaslat szerkezetével, célkitűzéseivel és intézkedéseivel.
- Előző véleményeivel összhangban az EGSZB sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az irányelvjavaslat nem tartalmazza egyértelműen az ivóvízhez, valamint a higiéniai és egészségügyi szolgáltatásokhoz való, a „Right2Water” elnevezésű kezdeményezés által kért és az Egyesült Nemzetek Szervezetének fenntartható fejlesztési céljai közé sorolt egyetemes jogot.
- Az EGSZB úgy véli, hogy az Egészségügyi Világszervezet (WHO) által javasolt, személyenkénti minimális napi vízmennyiségen alapuló modell járható út.
- Az EGSZB elismeri, hogy az irányelv jelentős újításokat tartalmaz az információk nyomon követése és átláthatósága terén. Mindazonáltal a csapvíz fogyasztását illető tudatosság megerősítése érdekében a fogyasztókat célzó információknak világosaknak és

közérthetőeknek kell lenniük.

- Az EGSZB kiemeli a kkv-knek a vízelosztásban játszott fontos szerepét.
- Az EGSZB aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az ellenőrzések, valamint a hálózat korszerűsítésére és a jogszabályoknak való megfeleltetésére irányuló beavatkozások megnövekedett költségei adott esetben csak a fogyasztókat terhelnék ahelyett, hogy a közigazgatási rendszerek és az ellátási vállalkozások között is megoszlanának.
- Az EGSZB arra kéri a tagállamokat, hogy vezessenek be csökkentett vízdíjakat a kevésbé jómódú, a szegénységi küszöb alatt élő vagy a hátrányos helyzetű vidéki területeken élő polgárok részére.

EC0/459: A multinacionális vállalatok nyereségének megadóztatása a digitális gazdaságban (COM(2018) 147 final)

Ezek az intézkedések olyan vállalatokra vonatkoznak, amelyek teljesítik a következő kritériumok egyikét:

- valamely tagállamban az éves bevételek tekintetében túllépi a 7 millió eurós küszöböt,
- egy adóévben 100 000-nél több felhasználóval rendelkeznek egy tagállamban,
- a vállalat és az üzleti felhasználók között egy adóévben 3000-nél több, digitális szolgáltatásokra vonatkozó üzleti szerződés jön létre.

Ez a közvetett adó olyan tevékenységekre vonatkozna, amelyek bevételei

- online hirdetőfelület értékesítéséből származnak,
- olyan digitális közvetítő tevékenységekből származnak, amelyek a felhasználók számára lehetővé teszik, hogy kapcsolatba lépjenek más felhasználókkal, és amelyek megkönnyíthetik közöttük az áruk vagy szolgáltatások értékesítését,

- a felhasználók által nyújtott információkból előállított adatok értékesítéséből származnak.

Ezeket az intézkedéseket csak azokra a vállalatokra kell majd alkalmazni, amelyeknek a világszintű éves összbevétele legalább 750 millió EUR, uniós bevételek pedig legalább 50 millió EUR.

Ha az adót 3%-os mértékkel alkalmazzák, a tagállamok számára évente körülbelül 5 milliárd EUR bevétel keletkezhetne.

Az EGSZB hangsúlyozza, hogy igazságos és konszenzuson alapuló megoldásokra van szükség.

Az EGSZB aggodalmának ad hangot amiatt, hogy ez az adópolitikai változás a sok fogyasztóval rendelkező nagyobb gazdaságoknak fog kedvezni a kisebb exportáló gazdaságok kárára. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a digitális vállalkozási modellek adóztatásával kapcsolatos megoldásoknak – legyenek azok rövid vagy hosszú távúak – egy igazságos és egyenlő gazdasági eredményhez kell elvezetniük az EU minden gazdasága számára.

Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a digitális ágazatban kivetett adók tényleges szintjének értékelésekor figyelembe kell venni az adójogszabályoknak az adóalap-erózióra és nyereségátcsoportosításra (BEPS) vonatkozó szabályok folyamatban lévő végrehajtása miatt bekövetkező változásait, és hogy számításba kell venni különösen azt, hogy az EU-ban működő USA-beli digitális cégekre az USA adótörvénykönyvének módosítása miatt lényegesen magasabb adószint vonatkozik az USA-ban.

SOC/578: A digitalizált munkakörnyezetre történő áttérés irányítása

(feltáró vélemény az osztrák elnökség felkérésére)

Az EGSZB:

- a teljes foglalkoztatást, a társadalmi fejlődést, a magas szintű védelmet, valamint a szegénység és az egyenlőtlenségek csökkentését hirdető európai értékek tiszteletben tartásán alapuló, igazságos digitális átállást támogatja;
- amellett száll síkra, hogy az új technológiákban rejlő hatalmas lehetőségeknek mindenki – a munkavállalók, a polgárok és a vállalkozások – javát kell szolgálniuk. Ennek az átmenetnek nem lehetnek vesztesei. A szakpolitikáknak elsődlegesen az összes polgár megfelelő készségekkel való felruházása érdekében az egyéni pályák megerősítésére kell irányulniuk;
- az európai munkavállalók kompetenciafejlesztésére kiemelt figyelmet kell fordítani, különösen azok esetében, akik képesítésük szintje és készségeik elavulása miatt nem tudják betölteni az új vagy olyan munkahelyeket, amelyek a technológia következtében meg fognak változni;
- további forrásokat tartogathat a digitalizálás által generált hatékonyságnövekedés. Az EGSZB javasolja, hogy a hozzáadott érték elosztásáról szóló társadalmi párbeszédet ágazati és vállalati szinten szervezzék meg annak érdekében, hogy megegyezhessenek azok felhasználásának módjáról;
- a mesterséges intelligenciával kapcsolatban az EGSZB hangsúlyozza, hogy az algoritmusok működésének átláthatatlansága és az, hogy az emberi ellenőrzés alól kisikló döntéseket milyen módon hozzák meg, hatalmas kihívások elé állítja az EU-t, és alapvető kérdéseket vet fel arról, hogy milyen társadalomban akarunk élni. A gépek feletti emberi ellenőrzésre összpontosító megközelítés alapvető jelentőségű;
- olyan egyetemes szakpolitikai kereteket támogat a mesterséges intelligenciával kapcsolatban, amelyek versenyelőnyt biztosítanak az EU számára, továbbá ösztönzi a társadalmi szempontból felelős és a közjó szolgálatában álló mesterséges intelligencia

fejlesztését;

- hangsúlyozza, hogy az Uniónak támogatnia kellene a „kognitív ergonómiával” foglalkozó új kutatási területet, melynek célja az emberközpontú intelligens technológiák használatát előmozdító intézkedések elfogadása.

SOC/594: Az uniós polgárok személyazonosító igazolványai és a tartózkodási okmányok biztonsága (COM(2018) 212 final

Az utazási és személyazonosító okmányok (például a nemzeti személyazonosító igazolványok) biztonságosságának szavatolása fontos elem a terrorizmus és a szervezett bűnözés elleni küzdelemben. Az uniós állampolgárok és/vagy azok családtagjai részére kiállított személyazonosító okmányok és lakcímkártyák biztonsági jellemzői jelenleg nagyon eltérőek az egyes tagállamokban. Becslések szerint 80 millió európainak van olyan személyazonosító igazolványa, amely géppel nem olvasható és nem rendelkezik biometrikus azonosítókkal.

Ezt felismerve az Európai Bizottság intézkedéseket javasol az uniós állampolgárok és azok nem uniós családtagjai részére kiállított személyazonosító igazolványok és lakcímkártyák biztonsági jellemzőinek megerősítésére.

Az EGSZB

- úgy véli azonban, hogy az Európai Bizottság nem indokolja meg kielégítő módon jogalkotási választását, és nem ismerteti azokat az okokat, amelyek megakadályozzák egy szélesebb körű jogharmonizáción alapuló javaslat elfogadását, amely a személyazonosító okmányok valóban egységes rendszerét hozná létre, és tagadhatatlan előnyökkel járna az ellenőrzések biztonsága, egyszerűsége és gyorsasága, valamint az eljárások egységesítése terén;
- örömmel venné, ha az Európai Bizottság megvizsgálta volna egy olyan európai személyazonosító igazolvány

- létrehozásának lehetőségét, amely lehetővé tenné az európai polgárok számára, hogy kizárólag ezen az igazolványon keresztül gyakorolják szavazati jogaikat; igaz, ehhez más jogalapot kellett volna választania;
- attól tart, hogy az új igazolványok megfelelőségével kapcsolatos költségek előre nem látható, nem összehangolt és nem arányos mértékben a polgárokat fogják terhelni, mivel azok teljes mértékben a tagállami közigazgatásoktól fognak függeni;
 - úgy véli, hogy a tagállamok által az igazolványokhoz kapcsolt egyéb elemekkel is foglalkozni kellett volna, és azokat a megfelelő mértékig egységesíteni kellett volna akár azok beépítése terén, akár a maguk az érintettek vagy harmadik felek általi használatot illetően, a tagállamok ezzel kapcsolatos hatáskörének visszavonásával;
 - a rendelet szükségességére és sürgősségére tekintettel a hatálybalépésre és a későbbi nyomon követésre vonatkozó határidők általános lerövidítését javasolja.

SOC/596: Bizonyítékok büntetőeljárásokban (COM(2018) 225 final)

Az internet határtalan jellegénél fogva az ilyen szolgáltatások elvileg a világon bárhonnán nyújthatók, és nem feltétlenül igényelnek fizikai infrastruktúrát, vállalati jelenlétet vagy személyzetet a szolgáltatásnyújtás helyén.

Az ilyen szolgáltatások határtalan jellege miatt, illetve mivel néha visszaélnek velük, az Európai Bizottság úgy véli, hogy a meglévő együttműködési mechanizmusokat hozzá kell igazítani ezekhez az új körülményekhez, amikor büntetőügyekben nyomozást folytató hatóságoknak más országokban található elektronikus bizonyítékokat kell felhasználniuk. Ugyanakkor ennél a kiigazításnál ügyelni kell arra is, hogy betartsák azoknak az alapvető jogait, akiknek az adatait lekérlik, illetve maguknak a kommunikációs szolgáltatást nyújtó szolgáltatóknak az alapjogait is. A jelenlegi állás szerint

különbségek vannak a tagállamok között abból a szempontból, hogy a szolgáltatóknak kötelező-e együttműködniük, ha erre felkérjük őket. Az együttműködés megtagadása esetén kiszabott büntetések terén is különbségek vannak. Emellett a különböző nemzeti előírásoknak való megfelelés is magas költségekkel jár, különösen a kis szolgáltatók számára.

A dokumentum is foglalkozik azzal, hogy a digitális adatoknak egyre nagyobb szerepük van a bűncselekmények felderítésében is megoldásában. Az Európai Bizottság a dokumentumban javasolja a közlésre kötelező európai határozat és a megőrzésre kötelező európai határozat bevezetését. Ezeket a határozatokat csak büntetőeljárások során használnák, és tárolt adatok megőrzését vagy közlését kérnék velük. Mivel a javaslat alapvető jogokra is kihathat, garanciákat is kívánnak nyújtani, többek között az emberi jogok európai egyezményének 6. cikke és az Alapjogi Charta 47. és 48. cikke által biztosított jogokra vonatkozóan.

A dokumentum pedig azt javasolja, hogy hozzák létre a jogi képviselők rendszerét. A szolgáltatók kineveznének egy jogi képviselőt, aki foglalkozna a megkapott bírósági határozatokkal és végzésekkel, és a szolgáltató nevében együttműködne a hatóságokkal. Az ilyen határozatok kiterjedhetnek a büntetőeljárásokhoz szükséges adatok biztosítására és megőrzésére. A rendszer segítené a szolgáltatókat abban, hogy eleget tudjanak tenni a nekik kiküldött felkérésben foglaltaknak, hiszen azokkal egy külön képviselőjük foglalkozna. Emellett segítené az egységességet is, hiszen minden EU-ban szolgáltatást nyújtó szolgáltatónak kötelező lenne kinevezni egy ilyen képviselőt.

Az EGSZB támogatja a Bizottság javaslatát.

Pásztor Miklós